

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33495
Nom	Models aplicats al treball social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	2 - Mètodes, Models i Tècniques de Treball Social	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ROYO RUIZ, ISABEL	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

En l'assignatura Models aplicats al treball social ens preparem per treballar en la seqüència lògica d'aprenentatge que ens porte a la seua aplicació amb una visió integral del treball social en la seua dimensió comunitària.

L'assignatura s'insereix el Mòdul. El Treball Social: conceptes, mètodes, teories i aplicació (51 ECTS) i està situada en la Matèria. Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social (24 ECTS).

Les i els estudiants que hagen seguit la seqüència d'aprenentatge del Mòdul citat, ja han cursat, a través de 22,5 ECTS obligatoris, els continguts i adquirit les competències específiques que es tracten en la Assignatura de Fonaments del Treball Social. Així com l'assignatura de Mètodes del Treball Social: individual, grupal i comunitari. I, també, els continguts de l'assignatura Interacció social i comunicació en Treball Social.

En la assignatura *Models Aplicats al Treball Social* es concentren els continguts específics de treball social comunitari, entès com l'àmbit social d'intervenció professional en què conflueixen sinèrgicament individus, grups i comunitats, i s'estableixen les bases per a aplicar la intervenció comunitària en l'assignatura de Projectes socials, i en el darrer curs, en l'assignatura d'Investigació, Diagnòstic i Avaluació en Treball Social.

En l'assignatura de *Models aplicats al Treball Social* s'incorporaran els continguts del nivell mitjà de competències informacionals (CI) que s'imparteixen en la modalitat de cursos on-line Moodle, gestionats per la Biblioteca "Gregori Maïans", a través del personal especialitzat, i en col·laboració amb el professorat de l'assignatura, i que avançaran en:

- CI 1. Identificar la necessitat de la informació.
- CI 2. Distingir entre diferents formes de donar resposta a la necessitat d'informació.
- CI 3. Establir estratègies per a localitzar i accedir a la informació.
- CI 4. Comparar i avaluar la informació.
- CI 5. Organitzar i fer ús de la informació de manera ètica i eficaç.

El nivell d'adquisició de competències informacionals una vegada finalitzada l'assignatura se situa en el nivell intermedi, aprofundint i millorant els objectius d'aprenentatge sobre els continguts, ja iniciats en l'assignatura d'*Instruments i tècniques d'informació, organització del estudi i documentació*. I, finalment, el procés d'adquisició de competències informacionals culminarà amb el desenvolupament del nivell avançat en l'assignatura *Investigació, Diagnòstic i Avaluació en Treball Social*.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a demostrar competència professional en l'exercici del treball social.
- Capacitat per a interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, per promocionar el seu desenvolupament i per millorar les seues condicions de vida per mitjà de la utilització dels mètodes i models de Treball Social, fent un seguiment amb regularitat dels canvis que es produeixen a fi de preparar la finalització de la intervenció.
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per a promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones, identificant les oportunitats per formar i crear grups, utilitzant la programació i les dinàmiques de grups per al creixement personal i l'enfortiment de les habilitats de relació interpersonal.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.
- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a identificar, organitzar i usar la informació de manera ètica i eficaç en l'aprenentatge autònom que contribueix a la producció de nous coneixements disciplinaris i a les seues aplicacions professionals.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

És recomanable que la seqüència lògica explicada es complisca perquè el vostre treball estiga reflectit en un saber-fer-fent en aquesta nova assignatura. I, a més a més, perquè els resultats d'aprenentatge siguen els més òptims en el procés de construcció del vostre propi saber-fer com a treballadors i treballadores socials una vegada superada l'assignatura.

Els resultats d'aprenentatge, entre els proposats en la Matèria: *Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social*, que hauran aconseguit els i les estudiants després de cursar i superar l'assignatura de *Models Aplicats al Treball Social*, segons diferents nivells d'intensitat d'aprenentatge, són:

R.A-9. Coneix i comprèn críticament les diferents perspectives teòriques i metodològiques en treball social.

R.A-20. És capaç de promoure xarxes socials per fer front a necessitats.

R.A-21. És capaç de crear, organitzar i donar suport a grups per a fins de treball social.

R.A-22. És capaç de desenvolupar els mètodes d'intervenció comunitària en treball social de manera que la població s'implique en la recerca de solucions comunes per a la millora de les condicions de vida en clau solidària i de sostenibilitat ecològica i social.

R.A-23. És capaç d'aplicar les estratègies de resolució de conflictes per mitjà de la negociació i la mediació.

R.A-24. És capaç de defensar les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats i actuar en nom seu si la situació ho requereix.

En relació a les CI (Àrea d'Informació i alfabetització informacional) en el Nivell Intermedi s'estableixen els següents objectius d'aprenentatge per competències:

- CI 1. Identifica els termes clau i termes relacionats que descriuen la necessitat d'informació. Identifica les obres de referència bàsica de la disciplina
- CI 2. Selecciona, de forma autònoma, els recursos adequats en qualsevol format: imprès, electrònic, vídeo, etc. Sap que hi ha diferents tipus de bases de dades: referencials, a text complet, numèriques, etc. Coneix on localitzar dades estadístiques rellevants per a la disciplina. Coneix on localitzar publicacions governamentals rellevants per a la disciplina.
- CI 3. Coneix les principals fonts d'informació del seu àmbit temàtic. Dissenya una bona estratègia de cerca avançada: utilització d'operadors, limitadors, vocabularis controlats, múltiples camps. Executa cerques d'informació avançades en diferents recursos d'informació bàsics i especialitzats (catàlegs, bases de dades especialitzades, etc.). Utilitza el meta-cercador.
- CI 4. Valora el nombre i rellevància de les fonts i refina l'estratègia. Reconeix els límits d'una estratègia de cerca: falta d'informació, les erradess, etc. Tria les referències en funció de la data, format, matèria, etc.
- CI 5. Dóna crèdit o no a una informació o idea d'un altre autor amb una cita adequada. Cita recursos electrònics, vídeos, etc. Fa cites a peu de pàgina. Escull un estil de cita i crea una bibliografia. Entén la necessitat de normalitzar l'autoria dels treballs.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Models teòrics i orientacions en la intervenció social

1. Bases teòriques i epistemològiques del treball social comunitari
2. Orientacions dels diferents models d'intervenció comunitària
3. La investigació-acció-participativa

2. Participació i desenvolupament comunitari

1. La centralitat de la participació i cooperació en el desenvolupament
2. La definició de desenvolupament comunitari
3. Estratègies de participació en la comunitat i suport social

3. Perspectives metodològiques aplicades a la intervenció social comunitària

1. Els subjectes col·lectius en les metodologies comunitàries
2. Intervenció professional: immersió i coneixement de l'espai social, el diagnòstic professional, els processos d'organització en l'acció comunitària, el projecte d'intervenció i l'actuació estratègica
3. Elaboració del diagnòstic i disseny de projectes participatius, l'aplicació i avaluació del projecte col·lectiu

4. Metodologies comunitàries i promoció de xarxes socials

1. Xarxes socials i comunitat: desterritorialització i territori
2. Estratègies per a la construcció de xarxes en àmbits socials comunitàries
3. Metodologies de treball en xarxa amb la comunitat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

S'aplicaran i desenvoluparan les següents metodologies docents entre les proposades en la Matèria:
Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social

Lliçó magistral participativa.

Debats i discussions participatives.

Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treball.

Treball col·laboratiu/treball en equip dels/les estudiants.

Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.

Tutoria individual, grupal i/o virtual.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació de l'assignatura, es faran servir els següents sistemes d'avaluació entre els proposats en la Matèria: *Mètodes, Models i Tècniques del Treball Social*

1. Prova escrita de resposta oberta per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi: ponderació entre 0.0 i 60.0
2. Avaluació contínua del treball realitzat pels i les estudiants al llarg del curs, sobretot pel que fa a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes: ponderació entre 0.0 i 40.0

Per a superar l'assignatura serà imprescindible aprovar tant l'avaluació contínua com la prova d'examen.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Barbero, J. M.; Cortés, F. (2005). Trabajo comunitario, organización y desarrollo social. Madrid: Alianza Editorial.
- Cortés, F. (2004). El desarrollo de los planes comunitarios en Cataluña. Revista Portularia, Vol. 4, 349-356.
- Cortés, F; Llobet, M. (2006): La acción comunitaria desde el trabajo social a: Úcar,X.; Llena, A. (coord.): Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria. Barcelona, Graó.

- Hernández, M. D. (2006). Trabajo social de ciclo largo, medio y corto: distintos ritmos de un mismo caminar. Cuadernos de trabajo social, 19, 255-270. Recuperado de <https://search.proquest.com/docview/213908127/fulltext/858674EA3E04CD9PQ/15?accountid=14777>
- Ortiz, Y. y Falla, U. (2013). Reflexiones en torno al aporte de los fundamentos epistemológicos de las ciencias sociales al trabajo social: contribuciones a los procesos críticos y propositivos en la praxis profesional. Tendencias & Retos, 18 (2), 41-59. Recuperado de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4929327>
- Park, Peter (1992). Qué es la investigación-acción participativa. Perspectivas teóricas y metodológicas. En: Salazar, M. C. (Coord.). La investigación-acción participativa: inicios y desarrollos (p. 135-174). Madrid: Editorial Popular.
- Pastor Seller. (2004). Trabajo Social Comunitario. Murcia: DM. Pp. 69-90.
- Riva, F. de la y Moreno, A. (2010). Redes asociativas: Suma fuerzas para multiplicar resultados. Cuaderno Práctico 4 (p. 3-33). Cádiz: CRAC/ACUDEX.

Complementàries

- Bribián, N., García-Escamilla, E., Sanz, A., y Bayona, M.S. (2019). Si no hubiera privilegios no habría miserias. Textos para la Acción Social Crítica y Transformadora. Málaga: Baladre-Zambra Iniciativas sociales.
- Fernández, T.; López, A. (2008). Trabajo Social comunitario: afrontando juntos los desafíos del siglo XXI. Madrid: Alianza.
- Hernández Aristu, Jesús (comp.) (2009). Trabajo social comunitario en la sociedad individualizada. Valencia: NauLlibres.
- Malagón, J.L.; Sarasola, J. (comp.) (2006). Fundamentos del Trabajo Social Comunitario. Sevilla: Aconcagua.
- Marchioni, Marco (2001). Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria. Madrid: Editorial Popular.
- Mora, A. (Ed.) (2018). Mediación intercultural y gestión de la diversidad. Instrumentos para la promoción de una convivencia pacífica. Valencia: Tirant Editorial.
- Rodríguez Villasante; Montañés; Martí (2002). La investigación social participativa: Construyendo ciudadanía. Barcelona: El Viejo Topo.
- Rodríguez Villasante, T. (2014): Redes de vida desbordantes. Fundamentos para el cambio desde la vida cotidiana. Madrid: Los libros de la Catarata.
- Ruiz Ballesteros, Esteban (2005). Intervención social: cultura, discursos y poder: Aportaciones desde la Antropología. Madrid: Talasa Ediciones.
- Segarra, M. (ed.) (2012). Repensar la comunidad desde la literatura y el género. Barcelona: Editorial Icaria.

- Vélez Restrepo, O. Lucía (2003). Reconfigurando el Trabajo Social. Perspectivas y tendencias contemporáneas. Buenos Aires: Espacio Editorial.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

FITXA D'ADDENDA DE LA GUIA DOCENT 2on quadrimestre CURS 2020-21	
Nom d'assignatura	Models aplicats al Treball Social
Titulació	Grau en Treball Social

1. 1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts de la guia docent original.

1. 2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es mantenen les activitats i volum de treball de la guia docent original. La planificació de sessions (presencial i/o síncrona) s'especificarà a principi del quadrimestre.

1. 3. METODOLOGIA DOCENT

PER A TOT L'ESTUDIANTAT

- El grup es subdividirà en dos i mentre un subgrup seguirà presencialment, l'altre ho farà per videoconferència síncrona.
- Les tutories individuals seran preferentment virtuals.

En cas que la situació sanitària impose que la totalitat de la docència es desenvolupe online, es substituiran totes les sessions per pujada de materials a Aula virtual, videoconferència síncrona o transparències locutades. En el cas de les activitats pràctiques, es garantirà la interacció amb estudiantat mitjançant videoconferència o fòrum o chat en aula virtual. Donat el cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a través de l'aula virtual per l'equip docent de l'assignatura.

PER A ESTUDIANTAT VULNERABLE O AFECTAT

S'adaptarà la metodologia a les següents activitats no presencials:

- Seguir classes per videoconferència síncrona **(XX)**
- Treballs individuals assignats **(XX)**
- Tutoria per videoconferència **(XX)**

1. 4. AVALUACIÓ

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a la ponderació de l'avaluació de cada tipus d'activitat. En cas d'estudiantat vulnerable o afectat, la proporció de qualificació de les activitats de grup avaluables es traslladarà a activitats individuals.

En cas que la situació sanitària impose que la prova final es desenvolupe online, es proposarà una avaluació per la següent modalitat:

- Prova escrita individual asíncrona amb preguntes de desenvolupament lliurada per aula virtual (XX).

1. 5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia existent en la guia. Si la situació sanitària imposa tancament de biblioteques, es facilitarà material de suport a través de l'aula virtual.